

Consell Comarcal
del Priorat

II Pla d'acció i desenvolupament de polítiques de dones de la

comarca del Priorat 2016 – 2019

0. Índex
1. Presentació
2. Marc legislatiu
- 2.1 Àmbit internacional
- 2.2 Àmbit estatal
- 2.3 Àmbit català
3. Marc Conceptual
4. Diagnosi
5. Definició i objectiu
6. Estructura del Pla: Objectius i actuacions
7. Mecanismes de coordinació, implementació i avaluació

1.- PRESENTACIÓ:

Els Plans de Polítiques de Dones es constitueixen com un instrument fonamental de les institucions públiques per abordar la problemàtica de la desigualtat i la discriminació per raó de gènere.

El II Pla d'acció i desenvolupament de polítiques de dones de la comarca del Priorat 2016-2019 és resultat del compromís polític i estratègic del Consell Comarcal per tal d'avançar en l'assoliment de la plena igualtat entre dones i homes en tots els àmbits de la societat.

El Pla de polítiques de dones constitueix un conjunt ordenat de mesures dirigides a assolir la igualtat efectiva entre dones i homes i adoptades després de realitzar una diagnosi de la situació que ens ha permès identificar les principals necessitats i els interessos de les dones del Priorat.

2.- MARC LEGISLATIU I COMPETENCIAL DE LES POLÍTIQUES DE DONES I D'IGUALTAT

En aquest apartat destaquem de forma resumida la legislació i les mesures a través dels organismes més importants que defensen i treballen per la igualtat de gènere i les polítiques de dones per obrir el camí a la superació de les situacions de discriminació i desigualtat.

2.1.- Àmbit internacional

Nacions Unides

Les diverses accions dutes a terme per les Nacions Unides es van iniciar a finals de la Primera Guerra Mundial amb l'aprovació de la Carta de les Nacions Unides de 1945 on es reafirma el valor de la persona i la igualtat de drets d'homes i dones i la Declaració Universal dels Drets Humans de 1948 manifesta i defensa directament els principis d'igualtat i no discriminació. Va continuar amb el Conveni relatiu a la igualtat de remuneració de la mà d'obra d'homes i dones per treball d'igual valor de l'any 1968. El 1952 amb el Conveni sobre els drets polítics de la dona, establia el dret a votar de la dona i el dret a ser elegible per a qualsevol càrrec públic.

El 1966 amb el Pacte Internacional dels Drets Civils i Polítics i Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals, els quals estableixen que els estats signants del Pacte no podran discriminar per raó de sexe en la garantia i l'exercici d'aquests drets. Amb l'acceptació de la Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona (CEDAW) de 1979 els diferents estats que van participar van acceptar el que implica un compromís d'aquests a desenvolupar un seguit de mesures per posar fi a la discriminació de les dones (Espanya va ratificar la convenció el 1984).

En total s'han realitzat quatre Conferències mundials de Nacions Unides sobre les dones (1975, 1980, 1985 i 1995) A la darrera Conferència es ratifiquen els drets de les dones i els homes, sent

Consell Comarcal del Priorat

aquesta una qüestió universal. A partir d'aquesta conferència es veu la necessitat d'utilitzar el concepte de gènere en les relacions socials entre dones i homes.

Es comença així a prendre consciència que el canvi en la situació de desigualtat de la dona ha d'implicar un canvi estructural de la societat.

Unió Europea

Les accions polítiques i les reformes legislatives en matèria d'igualtat entre dones i homes més importants en el marc de la Unió Europea han estat diverses, alguns dels instruments d'intervenció han prioritzat l'àmbit laboral i han permès desenvolupar les polítiques actuals en matèria de drets laborals que es porten a terme a l'estat Espanyol i Autònic.

A partir del 1982 s'inicien els programes comunitaris que van començar a implantar les polítiques d'accions positives. Amb l'aprovació del Tractat d' Amsterdam el 1997 s'estableix com a objectiu de la Unió Europea l'eliminació de les desigualtats entre dones i homes i a la promoció de la igualtat entre ambdós (gender mainstreaming / transversalitat de gènere).

També s'ha realitzat diverses directives més relacionades en el àmbit laboral com per exemple: Directiva 2002/73/CEE del Parlament Europeu i del Consell que va incloure la definició d'assetjament sexual com una forma de discriminació basada en el sexe o la Directiva 2006/54/CE del Parlament Europeu i del Consell, relativa a l'aplicació del principi d'igualtat d'oportunitats i igualtat de tracte entre homes i dones en assumptes de treball i ocupació (refosa). Una altra acció que s'ha dut a terme és la creació de l'Institut Europeu d'igualtat de Gènere l'any 2007.

2.2 Àmbit estatal

La Constitució espanyola aprovada l'any 1978 en l'art. 1.1 defineix: "Espanya es constitueix en un estat social i democràtic de dret, que propugna com a valors superiors del seu ordenament jurídic la llibertat, la justícia, la igualtat i el pluralisme polític." Al llarg dels seu articulat, la Constitució refereix l'obligació dels poders públics de promoure la igualtat efectiva entre les persones i la prohibició de tota discriminació per raó de sexe.

L'any 1983 es crea l'Instituto de la Mujer que ha estat l'encarregat d'elaborar els diferents plans que s'han dut a terme al territori espanyol.

A nivell legislatiu amb l'aprovació de diverses lleis com:

La Llei orgànica 1/2004 referent a les mesures de protecció integral contra la violència de gènere: constitueix la primera llei integral europea on s'inclouen aspectes preventius, educatius, socials, assistencials, sanitaris i penals.

La Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes que vol contribuir a la equiparació entre homes i dones en tots els àmbits.

Pla Estratègic d'Igualtat d'Oportunitats 2014-2016. El Pla Estratègic d'Igualtat d'Oportunitats 2014-2016 (PEIO) respón al compromís del Govern del Regne de Espanya per la igualtat efectiva de dones i homes.

2.3. Àmbit català

La Generalitat de Catalunya ha assumit al llarg de la seva història la responsabilitat de promoure el paper de les dones.

A Catalunya a l'any 1987 es va crear la Comissió Inter-departamental de Promoció de la dona.

Des de l'Estatut d'autonomia del 1979 s'han elaborat lleis específiques en aquest àmbit, com ara:

La Llei 11/1989, del 10 de juliol, de creació de l' Institut Català de les Dones.

La Llei 4/2001, del 9 d'abril, de modificació de l'apartat 2 de l'article 63 de la Llei 13/1989, del 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, per la qual s'estableixen, amb caràcter pioner a nivell europeu i de l'Estat espanyol, els informes d'impacte de gènere, que han d'acompanyar tota la normativa elaborada per l'Administració de la Generalitat.

L'any 2005 s'elabora el Programa per a l'abordatge integral de la violència contra les dones el qual englobava totes les accions que duria a terme el govern de la Generalitat per tal de poder fer front a la violència de gènere.

En el Títol I "De drets, deures i principis rectors": l'art.19 especifica que: *"Totes les dones tenen dret al lliure desenvolupament de llur personalitat i capacitat personal, i a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, lliures d'explotació, maltractaments i tota mena de discriminació."* (...) *"Les dones tenen dret a participar en condicions d'igualtat d'oportunitats amb els homes en tots els àmbits públics i privats."* I en l'art. 41 fa referència a la perspectiva de gènere entre d'altres aspectes i destaca que són els poders públics els que han de garantir el compliment del principi d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes en l'accés a l'ocupació, la formació, la promoció professional, les condicions de treball, inclosa la retribució (...) Les polítiques públiques han de garantir que es faci front de manera integral a totes les formes de violència contra les dones, i als actes de caràcter sexista i discriminatori; han de fomentar el reconeixement del paper de les dones en els àmbits cultural, històric, social i econòmic, promoure la participació (...).

Amb l'entrada en vigor de la Llei Orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, la Generalitat de Catalunya adquireix competència exclusiva en matèria de polítiques de gènere.

En el marc de la competència adquirida en la reforma de l'Estatut s'aprova l'any 2008 la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.

L'any 2012 l'Institut Català de les Dones ha aprovat el Pla estratègic de polítiques de dones 2012-2015, que defineix les línies d'intervenció, els processos de treball i les directrius que han d'orientar l'activitat dels poders públics catalans cap a la igualtat efectiva de dones i homes, i donar resposta a les preocupacions, necessitats i aspiracions de les dones. Els objectius del pla són fer més eficaces totes les polítiques i actuacions governamentals incorporant la perspectiva de gènere, assolir la igualtat efectiva de dones i homes, i prevenir i actuar contra la violència masclista per aconseguir eradicar-la definitivament.

Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, es fonamenta que malgrat els nombrosos exemples de reconeixement formal i dels progressos fets fins al moment, la igualtat de dones i homes en la vida quotidiana encara no és una realitat. És possible actuar en tots aquests àmbits fent-hi una nova aproximació i duent-hi a terme canvis estructurals.

Les autoritats locals i regionals, que són les esferes de govern més pròximes a la població, representen els nivells d'intervenció més adequats per a combatre la persistència i la reproducció de les desigualtats i per a promoure una societat veritablement igualitària. En llur àmbit de competència i col·laborant amb el conjunt d'actors socials, poden emprendre accions concretes a favor de la igualtat de dones i homes.

A la pràctica, dones i homes no gaudeixen dels mateixos drets, ja que persisteixen desigualtats polítiques, econòmiques i culturals, per exemple: diferències salarials i una menor representació en la política. Aquestes desigualtats són el resultat d'estructures socials que es fonamenten en nombrosos estereotips presents en la família, l'educació, la cultura, els mitjans de comunicació, el món laboral i l'organització social, entre altres àmbits.

És possible actuar en tots aquests àmbits fent-hi una nova aproximació i duent-hi a terme canvis estructurals.

3.- MARC CONCEPTUAL

Els principis orientadors del II Pla d'acció i desenvolupament de polítiques de dones de la comarca del Priorat 2016 – 2019 són els següents:

- a. **Principi d'igualtat:** "El principi d'igualtat de tracte entre dones i homes suposa l'absència de qualsevol discriminació, directa o indirecta, per raó de sexe, i, especialment, les derivades de la maternitat, l'assumpció d'obligacions familiars i l'estat civil."

- b. **Discriminació:** “Es considera *discriminació directa* per raó de sexe la situació en què es troba una persona que sigui, hagi estat o pugui ser tractada, atenent el seu sexe, de manera menys favorable que una altra en situació comparable. Es considera *discriminació indirecta* per raó de sexe la situació en què una disposició, criteri o pràctica aparentment neutres posa persones d'un sexe en desavantatge particular respecte a persones de l'altre sexe, llevat que aquesta disposició, criteri o pràctica es puguin justificar objectivament atenent una finalitat legítima i que els mitjans per assolir aquesta finalitat siguin necessaris i adequats. En qualsevol cas, es considera discriminatòria qualsevol ordre de discriminar, directament o indirectament, per raó de sexe”.
- c. **Accions positives:** “Amb la finalitat de fer efectiu el dret constitucional de la igualtat, els poders públics han d'adoptar mesures específiques a favor de les dones per corregir situacions patents de desigualtat de fet respecte als homes. Aquestes mesures, que s'han d'aplicar mentre subsisteixin aquestes situacions, han de ser raonables i proporcionades en relació amb l'objectiu perseguit en cada cas.”
- d. **La diversitat de les dones:** “L'experiència femenina no és única. Les dones són diferents entre si, tant pel que fa a la posició social i l'experiència viscuda, com des del punt de vista de la procedència o el context cultural, l'orientació sexual, l'estat de salut, les aspiracions i els projectes de vida.”
- e. **L'apoderament de les dones:** “L'apoderament de les dones té, d'una banda, una dimensió individual com a procés mitjançant el qual les dones prenen consciència del seu poder per millorar la seva autonomia tant física com econòmica i cultural i conèixer millor les seves capacitats i, de l'altra, una dimensió col·lectiva o social, ja que, a través de la creació i la dinamització de xarxes de dones i del treball cap a objectius comuns, es potencia el grau d'intervenció de les dones en tots els àmbits.”
- f. **Transversalitat i perspectiva de gènere:** Les polítiques d'igualtat de gènere es caracteritzen per implementar-se des de la transversalitat. Això implica que tota actuació pública s'ha de dissenyar, implementar i avaluar des d'una perspectiva de gènere. En aquest sentit, això implica una modificació de les estructures polítiques, perquè situa les prioritats de les dones en totes les actuacions dels governs, de manera que totes les unitats de les administracions s'han de fer corresponsables d'unes estratègies compartides.
- g. **Participació:** El desenvolupament de les polítiques públiques de gènere requereix de la intervenció conjunta de les persones que formen el consell comarcal, tant a nivell polític com tècnic, com la implicació de les institucions, entitats, el teixit empresarial i associatiu i de la ciutadania de la comarca. La participació és també necessària per tal d'aconseguir la transversalitat de gènere ja que amb aquesta els diferents professionals del consell s'impliquen en el procés d'elaboració, implementació i avaluació del Pla.

A nivell associatiu, la comarca del Priorat compta amb un gran teixit associatiu femení. Hi han 14 associacions de dones, repartides als municipis següents: *Ulldemolins, La Bisbal de Falset, La Morera del Montsant, Cornudella del Montsant, Cabacés, Poboleda, El Molar, Torroja del Priorat, Falset, Marçà, El Masroig, Els Guiamets, Gratallops i Capçanes.*

La majoria d'associacions de dones tenen una gran capacitat d'organització i uns índex de participació satisfactoris, consolidats per la seva estabilitat en el temps, que els ha permès constituir-se amb un rol significatiu en les dinàmiques del municipi. Les pròpies sinèrgies entre les associacions de dones es formalitzen l'any 2011 quan es crea la Federació de Dones del Priorat. La Federació persegueix orientar la seva raó de ser cap a objectius

socials i de sensibilització, contribuint així a alguns dels objectius recollits en aquest pla de Polítiques de Dones.

- h. **Androcentrisme:** L'home com a mesura de totes les coses. Això significa que la visió del món i l'enfocament d'un estudi, una anàlisi o una investigació es fan solament des de la perspectiva masculina i els resultats es consideren vàlids per a totes les persones.

4.- DIAGNOSI

4.1. Característiques del territori

El **Priorat** és una [comarca](#) al mig de la [Serralada Prelitoral](#) a cavall entre el [Camp de Tarragona](#) i les [Terres de l'Ebre](#), que limita amb les [comarques](#) del [Baix Camp](#), la [Ribera d' Ebre](#), les [Garrigues](#) i la [Conca de Barberà](#). És una comarca amb un relleu molt accidentat i sense cap plana. És vorejada de serres força altes, en les quals destaquen les muntanyes de [Prades](#) a l'est, i les serres de l'[Argentera](#), d'en [Jover](#) i [Llaberia](#) al sud. Pel nord el Priorat és tancat per la [serra de la Llena](#).

És una comarca muntanyosa i de relleu molt accidentat. Aquest fet i la diversitat de materials fan que es tracti d'una comarca molt heterogènia tant des del punt de vista natural com humà. La dependència de la vida del l'home al medi natural és molt forta, donat que és una comarca essencialment agrària.

El Priorat pot dividir-se en diferents sectors, cadascun amb característiques naturals i humanes específiques. Els estudiosos han diferenciat quatre zones dins de la comarca actual del Priorat: hi ha un Priorat definit per les *llicorelles* o *pissarres*. A la part central de la comarca el rocam és constituït per roques fosques i molt antigues. Són pissarres o llicorelles formades durant l'era [Paleozoica](#). És el [Priorat Històric](#) i el més conegut com a tal en l'actualitat. Hi predomina el conreu de la vinya.

Una segona zona comprèn el sector meridional de la comarca, o baix Priorat. És el territori que s'obre i fa de transició a la Ribera d'Ebre. El relleu és menys accidental que a la resta de la comarca, amb un predomini de roques calcàries. Es conrea sobretot la vinya i l'oliver.

L'extrem nord-oest del Priorat comprèn el territori de l'antiga baronia de [Cabassers](#), a la vall del Montsant. El relleu hi és molt accidental és l'[olivera](#) i l'[ametller](#). La vinya ocupa un lloc secundari. La quarta zona inclou el sector nord-est de la comarca, entre el Montsant i les muntanyes de Prades. El relleu hi és molt accidentat, amb un predomini de roques calcàries. Al camp hi ha un mosaic de vinyes, ametllers i oliveres

La comarca actual del Priorat és lleugerament diferent de l'aprovada el [1936](#) i [1987](#). La llei de modificació de la [divisió comarcal de Catalunya](#) de gener de [1990](#) segregà el municipi d'[Arbolí](#), fins aleshores inclòs al Priorat, per a agregar-lo a la comarca del Baix Camp. Ara el Priorat comprèn una superfície de 498,60 km² i una població de 9.547 habitants.

La base econòmica és l'agricultura que ha sofert un fort retrocés al llarg de tot el segle XX. El Priorat ha estat un de les comarques més despoblades els darrers decennis. Entre [1900](#) i [1986](#) ha perdut més de la meitat de la població.

4.2. Economia

L'evolució demogràfica dona una idea de les activitats econòmiques de la comarca. El Priorat és una comarca que viu bàsicament del camp. La ramaderia hi és molt reduïda --pràcticament inexistent-- i l'activitat industrial insignificant. Només la capital, Falset, té una important activitat en serveis.

4.3. Agricultura

Consell Comarcal del Priorat

La millor mostra de la riquesa d'avui dia al Priorat : el raïm.

El 37% de la superfície del Priorat és terra conreada. La resta són matollars, garrigues i brolles, i boscos, sobretot de pins. Només el 6% del conreu és regadiu. La resta és secà amb un predomini de cultius llenyosos. Al secà destaquen quatre cultius: la vinya, l'olivera, l'avellaner i l'ametller.

El més estès encara és la vinya amb més de 7.000 ha, molt menys de les més de 20.000 ha que hi havia al començament de segle. Al sector central del Priorat, geològicament compost amb pissarres, es cultiven els ceps que produeixen el raïm pera l'elaboració d'un vi d'alta qualitat protegit amb [Denominació d'Origen Qualificada Priorat](#).

El Priorat és una comarca amb una característica que la fa única. És una comarca amb dues denominacions d'origen.

Al sector del Baix Priorat, on es produeixen vi de la [Denominació d'Origen Montsant](#).

4.4. Comunicacions

El Priorat ha estat fins fa pocs anys una comarca mal comunicada. Les carreteres que hi accedien des del [Baix Camp](#) havien de salvar colls elevats i molts revolts. La N-420, que ve de Reus i passa per Falset continuant fins l'Aragó per [Móra d'Ebre](#) és la via de penetració més important per al Priorat, alhora que és la carretera que dona sortida a la [Ribera d'Ebre](#) i la [Terra Alta](#) cap el Camp de Tarragona. Aquesta carretera ha tingut importants millors en obrir-se un nou traçat per salvar el Coll Negre i el Coll de la Teixeta.

El ferrocarril de Barcelona-Saragossa-Madrid per [Móra la Nova](#) i [Casp](#) travessa el Priorat pel sud. La via salva la serra de l'[Argentera](#) per un llarg túnel del mateix nom, de 4.050 metres de longitud. Té estacions a la comarca a Marçà, Capçanes i Els Guiamets.

4.5. Població:

El volum total de la població de la comarca és de 9.547 habitants (any 2015) del que 4.996 són homes i 4.551 dones , la taxa d'atur registrada segons l'edat i el sexe confirma que el 2,82 % de les dones es troba en situació d'atur mentre que la taxa d'atur dels homes és del 2,90%, sent entre 15 i 64 anys el grup més nombrós de la població, tant d'homes com de dones.

Aquesta dada, comparada amb l'any 2005, canvia molt el panorama ja que la taxa d'atur registrada aquell any segons l'edat i el sexe confirmava que el 10,8 % de les dones es trobava en situació d'atur mentre que la taxa d'atur dels homes era del 6,76%. No tant sols ha minvat molt, aspecte molt positiu, sinó que ja no existeix la gran diferència entre gèneres. És més, encara podem posar en relleu, que inclús la taxa de les dones és una mica inferior que la dels homes. Veurem que passa en el futur.

El sector amb més atur registrat és el sector serveis, mentre que el que menys és el sector de la construcció, el qual ha sofert una migració laboral cap al sector agrari. Per tenir clar l'evolució de la població, adjuntem aquest esquema:

Les conclusions que es desprenen d'aquestes dades són que la comarca del Priorat és una comarca tradicionalment agrícola, la superfície agrícola conreada és aproximadament de 15.000 ha i el paper de la dona ha estat sempre relegat a un segon terme. La dona per tradició s'ha quedat a casa per tenir cura dels fills i després dels avis, ja que fins fa ben poc en una mateixa casa podien conviure dues o tres generacions d'una mateixa família. La dona en moments puntuals ajuda en les feines del camp (èpoques de collites, esporga...).

La difícil connexió vial entre els diferents municipis de la comarca no facilita el contacte entre el col·lectiu de dones. Aquest punt dificulta la inserció laboral d'un grup de dones nombrós que no tenen medis per a desplaçar-se per la comarca .

Una de les característiques que defineixen la comarca del Priorat és la baixa densitat demogràfica i l'alta dispersió geogràfica.

Consell Comarcal del Priorat

El Consell Comarcal del Priorat ha treballat durant molt de temps per abordar la problemàtica de la desigualtat i la discriminació per raó de gènere. Aquest treball es concreta en un primer esbós de pla d'acció i desenvolupament de polítiques de dones a la comarca l'any 2006, on hi ha una manifesta voluntat de l'ens per treballar en aquest sentit.

5.- DEFINICIÓ I OBJECTIU GENERAL:

El II Pla d'acció i desenvolupament de polítiques de dones de la comarca del Priorat és la concreció mitjançant accions de la preocupació del Consell Comarcal del Priorat per la situació actual de les dones a la comarca.

El Pla s'emmarca dins del marc normatiu internacional, europeu, estatal i nacional vigent i ha estat elaborat amb la participació de diferents departaments del Consell Comarcal del Priorat. També s'han tingut en compte les aportacions dels distints agents socials, econòmics, polítics, culturals de la comarca.

El Pla serveix per definir el desenvolupament de les dones de la comarca ja que el principi d'igualtat és un dels pilars de la societat actual.

6.- ESTRUCTURA DEL PLA: OBJECTIUS I ACTUACIONS

6.1.- Objectius

1. Reconeixement social del treball desenvolupat per les dones a les llars de la comarca al llarg de la història.
2. Conciliar la vida familiar i laboral.
3. Garantir la igualtat d'oportunitats i de qualitat en l'accés i permanència de les dones en el món laboral.
4. Donar igualtat d'oportunitats en l'orientació professional ocupacional.
5. Donar eines a dones emprenedores per al desenvolupament del seu projecte.
6. Adaptar el món rural i l'accés de la dona en formació i ocupació en condicions d'igualtat
7. Garantir la qualitat de vida de les dones i donar resposta a la seva necessitat de serveis.
8. Donar una assistència sanitària que tingui en compte la situació de la dona a la comarca.
9. Tenir cura de les necessitats de les dones immigrants establertes a la comarca.
10. Impulsar i donar suport a la consolidació del Protocol de violència domèstica establert a la comarca.

6.2.- Actuacions

1. Reconeixement social del treball desenvolupat per les dones a les llars de la comarca.
  - ✓ Les dones a la comarca han estat per tradició les que han tingut cura de la llar. El reconeixement de les tasques realitzades ha estat quasi bé nul, el Pla d'acció i desenvolupament de polítiques de dones ha de contemplar la necessitat de:
    - a. Valorar el treball domèstic i fomentar el repartiment igualitari de les tasques entre homes i dones.
    - b. Valorar econòmicament les prestacions de les treballadores de la llar igualant-les amb la resta dels treballadors.
    - c. Impulsar la incorporació al món laboral després d'un període llarg de cura de la llar o d'una persona dependent.
2. Conciliar la vida familiar i laboral.
  - ✓ La societat en general no sap adaptar la vida familiar i laboral. La incorporació de la dona al món laboral ha fet que la situació familiar es vagi complicant cada dia més. La comarca no és un cas a part. Les dones que s'incorporen al món laboral necessiten adaptar la seva vida al món laboral, tenint en compte que els llocs de treball per qüestions geogràfiques no es troben en el lloc de residència es poden adoptar diferents mesures:
    - a. Estudi de conciliació de la vida familiar i laboral.

- b. Instar a les institucions a reorganitzar la vida laboral, inserint així a un col·lectiu desfavorit, les dones.
  - c. Garantir flexibilitat horària als treballadors/res amb persones dependents.
  - d. Afavoriment de cohesió entre homes i dones en els treballs de cura de persones dependents.
  - e. Afavoriment de l'autonomia i autoestima personal.
  - f. Garantir una assistència als infants de qualitat
  - g. Garantir centres de dia a les persones grans.
3. Garantir la igualtat d'oportunitats i de qualitat en l'accés i permanència de les dones en el món laboral.
- ✓ Històricament la situació laboral de la dona en una comarca agrícola-rural es troba amb més dificultats que la dona que es troba en una zona urbana. Podem pensar amb diferents mesures per aconseguir la igualtat d'oportunitats entre els homes i les dones de la comarca.
    - a. Promoció de l'ocupació femenina a la comarca
    - b. Accés de les dones a les polítiques actives públiques d'ocupació.
    - c. Denunciar i controlar la discriminació salarial per raó de sexe.
    - d. Denunciar la precarietat laboral (economia submergida).
    - e. Donar a conèixer el mercat laboral.
    - f. Facilitar la mobilitat comarcal.
4. Donar igualtat d'oportunitats en l'orientació professional ocupacional
- ✓ L'accés al món laboral de la dona es dificulta quan no té a més una formació professional qualificada. Tan mateix quan ha estat un temps llarg sense contacte amb el col·lectiu de treballadors necessita un reciclatge que moltes vegades no es produeix.
    - a. Promoció d'accions de formació professional amb equiparació i aplicació d'igualtat de gènere
    - b. Reconèixer les qualificacions professionals per l'accés al mercat laboral.
    - c. Reconeixement de les titulacions acadèmiques oficials per la inserció laboral
    - d. Reciclatge dels estudis realitzats després d'una llarga aturada laboral.
5. Donar eines a dones emprenedores per al desenvolupament del seu projecte
- ✓ Una bona eina per a la inserció laboral de les dones és la realització d'una empresa pròpia. Cal estimular a les dones per a entrar a formar part del món empresarial:
    - a. Donar suport a les iniciatives empresarials que afavoreixin la igualtat d'oportunitats.
    - b. Donar a conèixer els diferents programes de la dona emprenedora.
    - c. Assessorar els projectes presentats
    - d. Garantir la viabilitat del projecte
    - e. Garantir programes d'acompanyament a la inserció laboral
    - f. Formació en "tècniques de recerca de feina"
    - g. Formació en coneixement del mercat laboral
6. Adaptar el món rural i l'accés de la dona en formació i ocupació en condicions d'igualtat
- ✓ La majoria de les dones de la comarca realitzen les seves tasques agràries en propietats familiars sense rebre cap tipus de remuneració econòmica :
    - a. Denunciar la no equiparació de les condicions laborals i de cobertura social de les relacions laborals del Règim Especial Agrari de la Seguretat Social amb la resta de treballadors/res actualitzant les condicions de les cotitzacions i el sistema de prestacions.
    - b. Impulsar les iniciatives empresarials de les dones en l'àmbit rural.
    - c. Potenciar la formació ocupacional i contínua de l'àmbit rural.
    - d. Potenciar la programació de les escoles amb perspectiva de gènere en el món rural.

- e. Garantir l'accés a les noves tecnologies de la comunicació i la informació en el sector agrari.
  - f. Impulsar i avalar una representació equilibrada de les dones en els programes de Desenvolupament Rural
  - g. Donar suport a la transmissió dels sabers tradicionals de les dones en l'àmbit rural.
7. Garantir la qualitat de vida de les dones i donar resposta a la seva necessitat de serveis.
- ✓ La societat actual ha de tenir cura de les necessitats del col·lectiu de les dones i intentar adaptar els serveis a les noves necessitats que avui en dia es plantegen en el món familiar, laboral, social...
    - a. Avalar nous criteris de construcció social tenint en compte les noves tipologies en el món familiar
    - b. Garantir que el dret a l'habitatge tingui en compte les dones responsables de nuclis familiars i de dones en risc d'exclusió social.
    - c. Garantir les necessitats de les dones que es troben o surten d'una situació de maltractaments i les dones grans
    - d. Planificació de polítiques de transport adequat a la comarca amb una dificultosa estructura geogràfica. Afavorint que la xarxa de transports públic respongui a les necessitats de la vida quotidiana.
    - e. Implantació de serveis a la infància (llars d'infants, casals...)
    - f. Implantació de serveis a la gent gran (residències de gent gran, residències de dia.
    - g. Punts d'informació
    - h. Avalar l'aproximació d'espais d'usos comercials, residencials, d'equipament i oci.
    - i. Garantir el foment de comerços als diferents municipis de la comarca i protegir els mercats tradicionals
8. Donar una assistència sanitària que tingui en compte la situació de la dona a la comarca.
- ✓ La salut és un dels eixos principals de la vida de qualsevol persona, el col·lectiu de dones que viu a la comarca necessita una assistència sanitària de qualitat adaptat a les seves característiques.
    - a. Impulsar la formació a les persones que treballen en centres sanitaris públics amb perspectiva de gènere.
    - b. Tenir cura de les dones d'altres cultures com agents de salut en la prevenció i atenció sanitària.
    - c. Introduir la perspectiva de gènere en l'elaboració del Pla de Riscos laborals de les empreses.
    - d. Garantir l'atenció sanitària de les dones i les decisions sobre el seu propi cos.
    - e. Avalar que les polítiques de salut adreçades a la gent gran tinguin en compte perspectiva de gènere.
    - f. Informar sobre temes de salut.
    - g. Oferir un servei competent a les dones amb discapacitats.
    - h. Garantir l'accessibilitat de les dones discapacitades als locals públics.
9. Tenir cura de les necessitats de les dones immigrants establertes a la comarca
- ✓ Cada vegada més arriben a la comarca nous grups d'immigrants de diferents llocs del món, la dona en algunes cultures de nous llocs es troba en una situació precària, la qual cosa dificulta encara més la seva integració i la seva inserció laboral i social.
    - a. Garantir el coneixement dels recursos públics a les dones immigrants.
    - b. Connexió amb les escoles, centres d'ensenyament i treballadors socials, per l'elaboració del Pla d'acollida als nous immigrants .
    - c. Donar suport a la formació de les dones immigrants en l'ensenyament i ús del català com a eina integradora.

- d. Estimular l'accés als serveis educatius i formatius de les dones immigrants com a promoció social i laboral.
  - e. Donar a conèixer el servei de sanitat pública a Catalunya.
  - f. Relacionar els tècnics d'immigració amb el col·lectiu de nouvinguts.
10. Impulsar i donar suport a la consolidació del Protocol de violència masclista i domèstica establert a la comarca.
- ✓ El Consell Comarcal del Priorat ha desenvolupat el seu propi Protocol de Violència masclista per poder donar resposta urgent a les dones en situacions de violència i que precisen una resposta immediata.
    - a. Garantir l'acollida de les dones i els seus fills, amb mesures de seguretat, acompanyament i recolzament per part de personal qualificat.
    - b. Garantir tasques d'informació, assessorament, atenció i recuperació de la violència contra les dones.
    - c. Garantir diferents perfils professionals (treballadora social, psicòloga, educadora social, mediadors culturals, metges...)
    - d. Avalar la xarxa de recursos d'acolliment.
    - e. Facilitar suport als fills/filles menors de 18 anys de les dones que es troben en situacions de violència.
    - f. Donar suport a les prestacions econòmiques existents que permetin cobrir les primeres necessitats.
    - g. Possibilitar l'escolarització dels fills de les dones que es troben en situació de violència.
    - h. Facilitar la formació ocupacional i la seva inserció laboral.
    - i. Facilitar assistència i acompanyament a judicis o altres procediments legals.
    - j. Facilitar la informació i denúncia als cossos de seguretat de la comarca.

7.- MECANISMES DE COORDINACIÓ, IMPLEMENTACIÓ I AVALUACIÓ:

Està prevista la conformació d'una Comissió d'Igualtat al Consell Comarcal, integrada per el conseller/a designat, tres representants designades per de la Federació de Dones i el personal tècnic de totes les àrees implicades, que impulsarà la implementació, acompanyament i/o seguiment del Pla de Polítiques. Es preveu que el conjunt de les actuacions s'implementaran seguint aquests tres models d'execució :

- 1 Actuacions de caràcter comarcal a dur a terme des del Consell Comarcal: aquestes accions estaran organitzades pel Consell Comarcal i en alguns casos rebran la col·laboració dels ajuntaments.
- 2 Actuacions individuals del Consell Comarcal o els ajuntaments de la comarca: accions concretes, accions adreçades a la població en general o a diferents col·lectius organitzades pel Consell Comarcal o pels ajuntaments adherits II Pla d'acció i desenvolupament de polítiques de dones de la comarca del Priorat 2016 – 2019.
- 3 Actuacions conjuntes entre el Consell Comarcal i els ajuntaments de la comarca: aquestes accions seran les que es realitzaran entre el Consell Comarcal i els municipis adherits al Pla, així com també es podran realitzar actuacions amb els altres municipis de la comarca que no estiguin adherits.

La Comissió d'Igualtat del Consell Comarcal serà l'encarregada de dur a terme un el seguiment i l'avaluació del procés d'implementació del II Pla d'acció i desenvolupament de polítiques de dones de la comarca del Priorat 2016 – 2019.